

Stockholm 2016-06-10

Remissvar rörande Jordbruksverkets översyn av retursystemet för dryckesförpackningar, M2015/03109/Ke

Arla Foods tackar för möjligheten att ge synpunkter på förslag om ändrad lagstiftning avseende retursystemet för dryckesförpackningar i Sverige.

Sammanfattning

Arla Foods har höga ambitioner avseende klimatpåverkan och återvinningsbarhet av våra förpackningar och bidrar gärna till ett system som med hög kostnadseffektivitet åstadkommer en hög materialåtervinningsgrad.

Arla Foods menar att konsekvensanalysen av förslaget att ta bort den nuvarande dispensen för plastflaskor för drycker som huvudsakligen består av mejeriprodukter, grönsaks-, frukt- eller bärjuice behöver kompletteras avseende följande punkter:

- Nulägesbeskrivning av återvinningsgraden av dessa plastflaskor inom dagens återvinnningssystem inklusive förbättringspotentialen i detta system,
- Beskrivning av hur retursystemet skulle hantera de nya fraktioner och förpackningstyper som föreslagna lagändring skulle medföra,
- Kvantifiera behovet av konsumentupplysning för att åstadkomma beteendeförändringar hos konsumenterna,
- Behov av förändringar i Returpacks ägarskap vid föreslagna lagändring.

Arla Foods ser särskilt allvarligt på att en konsekvensanalys saknas för hur retursystemet ska hantera de plastflaskor som idag inte ingår i systemet. Vidare ser Arla Foods mycket allvarligt på att det saknas en konsekvensanalys avseende ägarskap och inflytande i Returpack AB, som idag ägs av och representerar intressen inom bryggerisektorn och dagligvaruhandeln.

Att ändra lagstiftningen utan att mer noggrant analysera potentiella konsekvenser är inte acceptabelt och Arla Foods motsätter sig lagändringen.

Arla Foods AB
Lindhagensgatan 126
SE-105 46 Stockholm
Sweden

Tel +46 8 789 50 00
Fax +46 8 789 54 44
www.arla.se
E-mail: arla@arlafoods.com

Arla Foods ambitioner och arbete inom förpackningsområdet

Arla Foods har höga miljöambitioner där förpackningar är en viktig del. I företagets miljöstrategi finns både klimat- och återvinningsmål för förpackningar. År 2020 är målsättningen att alla Arla Foods förpackningar ska gå att återvinna samt att förpackningarna ska ha 25 % lägre klimatpåverkan jämfört med år 2005. Läs gärna mer på <http://www.arla.se/bondeagda-arla/vart-ansvar/miljo-socialt-ansvar/global-miljostrategi/> .

Huruvida Arla Foods förpackningar faktiskt återvinns är förstås beroende av vilka återvinningssystem som finns tillgängliga i de olika länder där våra produkter säljs. För Arla Foods är det mycket angeläget att återvinningssystemen på ett kostnadseffektivt sätt bidrar till en så hög materialåtervinning som möjligt.

I Sverige har Arla Foods plastflaskor hittills ingått i Förpacknings- och Tidningsinsamlingens system för materialåtervinning. Systemet, med sin rikstäckande insamling av hushållsförpackningar (5 800 stationer i hela Sverige) samt 1,4 miljoner hushåll anslutna via sina avfallsentreprenörer, resulterade i 38,4 % materialåtervinningsgrad för plastförpackningar år 2014 (<http://www.ftiab.se/180.html>).

Arla Foods ser det som önskvärt att öka andelen plast som materialåtervinns och är också själva intresserade av att öka mängderna återvunna plastfraktioner i vår egen verksamhet, då det levererar på våra mål om att minska klimatpåverkan. Dessa plastfraktioner måste uppfylla högt ställda tekniska krav och dessutom vara ekonomiskt intressanta.

Generella synpunkter avseende återvinningssystem

De system som samhället skapar för materialåtervinning måste vara kostnadseffektiva, både avseende att främja viljan att lämna in förpackningarna till återvinning från konsumentens sida och att sortera ut fraktioner som går att inkorporera i nya produkter. Kostnadseffektiviteteten är särskilt angelägen, då vi som företag åläggs att finansiera systemen enligt lag. Representation i de företag som ansvarar för återvinningen är centralt för att kunna påverka systemens utformning och kostnader.

Ur Arla Foods perspektiv måste ett system för materialåtervinning av plastflaskor uppfylla följande mål:

1. Systemet måste underlätta för konsumenter att materialåtervinna förpackningarna. Förändringar i regelverket måste resultera i att en större andel av plastflaskorna på den svenska marknaden lämnas till materialåtervinning. Stora informationsinsatser kommer att krävas för att åstadkomma beteendeförändringar.
2. När konsumenten lämnat förpackningen i systemet måste materialet hanteras på ett sådant sätt att materialåtervinning inte bara är möjlig, utan att materialåtervinningen ökas jämfört med nuvarande system.
3. Systemet får inte hämma förpackningsutvecklingen avseende materialval, förpackningsdesign etc. Arla Foods plastfaskor består idag av olika plastmaterial i former och färger som väsentligt skiljer sig från de förpackningar som ingår i retursystemet. Ett retursystem måste kunna hantera detta på ett effektivt och flexibelt sätt.
4. Kostnaden måste stå i proportion till återvinningsgraden som systemet kan generera.
5. Arla Foods måste vara representerat i styrningen av systemet för materialåtervinning för att säkerställa möjligheten att påverka systemutformning etc.

Arla Foods menar att Jordbruksverkets underlag inte adresserar dessa centrala frågor och att en lagändring inte kan göras utan en mer heltäckande analys.

Behov av kompletterande konsekvensanalys

Arla Foods noterar att Jordbruksverket i sin konsekvensanalys (sid 29) skriver att "ändringen bör leda till att återvinningsgraden höjs genom att fler produkter anslöts till retursystemet". För att avgöra hur sannolikt detta är menar Arla Foods att det är nödvändigt att göra en kompletterande analys och konsekvensbeskrivning av ett flertal centrala aspekter, beskrivna nedan. Arla Foods bidrar gärna i det arbetet.

Nulägesbeskrivning inklusive förbättringspotential i nuvarande återvinningssystem

Det saknas information kring nuvarande återvinningsgrad för de plastflaskor som idag omfattas av dispens inom retursystemet. En sådan kartläggning, inklusive en analys av hur stor förbättringspotential som finns i nuvarande system, är grundläggande för att avgöra vilket system som är bäst lämpat att åstadkomma en kostnadseffektiv och hög återvinningsgrad.

Beskrivning av hur retursystemet ska hantera de nya plastfraktionerna

Jordbruksverkets utredning klarlägger inte hur retursystemet ska hantera de nya förpackningsmaterialen och förpackningstyperna. En mer detaljerad beskrivning behövs för att kunna göra en mer utförlig konsekvensanalys.

Arla Foods vill också poängtera att om lagförslaget införs behövs en lång övergångsperiod, då förslaget kräver omfattande förändringar avseende märkning av produkter men också administrativa förändringar för att hantera ett nytt system.

Informationsinsatser riktade mot konsumenter

Vidare saknar Arla Foods en konsekvensanalys kring de mycket ofattande informationsinsatser som kommer att krävas för att nå en hög återvinningsgrad av de förpackningstyper som haft dispens från systemet. Sådana informationskampanjer är mycket kostsamma och behöver pågå under lång tid för att åstadkomma beteendeförändringar. Arla Foods menar att företagen inte ensamma kan åläggas att upplysa konsumenterna om den förändrade lagstiftningen.

Returpacks ägarskap och ansvar

Jordbruksverket skriver i sitt underlag att Returpack AB är det enda retursystem i Sverige som idag är öppet för nya kunder. Arla Foods förstår Jordbruksverkets underlag som att de flaskor som idag omfattas av den generella dispensen för mjölkprodukter etc. föreslås ingå i Returpack AB:s system.

Arla Foods konstaterar att Returpack ägs av bryggerinäringen och handeln. Det finns idag ingen representation från företag inom mejerinäringen. Detta är mycket problematiskt och Arla Foods menar att denna fråga måste utredas och konsekvenserna klarläggas. Frågan om ägarskap av Returpack och inflytande över

detsamma behöver adresseras i en eventuell lagändring. Det är oacceptabelt för Arla Foods att åläggas att ingå i ett retursystem som företaget inte kan påverka.

Det är oklart hur Returpack ser på att inkludera de plastflaskor som idag inte ingår i systemet. Om Returpack inte accepterar Arla Foods plastflaskor innebär lagförslaget, som vi förstår det, att vi åläggs att skapa ett nytt parallellt retursystem. Ett nytt retursystem skulle innebära mycket stora kostnader för företag, bransch och konsument. Vidare skulle ett nytt retursystem innebära stora potentiella praktiska utmaningar i butiksled, både utrymmesmässigt och hanteringsmässigt. Arla Foods menar att det finns en betydande risk för en lägre återvinningsgrad om färre butiker väljer att ingå i retursystemet och menar att en mer utförlig konsekvensanalys behövs för att klarlägga detta. En särhantering riskerar vidare att leda till ökade transporter med negativ miljöpåverkan.

Kostnadsökning

Jordbruksverkets förslag om lagändring innehåller ingen detaljerad bedömning av hur stor kostnadsökningen blir för de företag som omfattas av dagens undantag. Det försvårar bedömningen av om kostnadsökningarna står i proportion till ökad återvinningsgrad.

En beräkning av Arla Foods kostnader visar att förslaget skulle innebära en fem gånger så hög kostnad per kilo plast för att ingå i retursystemet jämfört med återvinningsystemet. Effekterna i form av ökad återvinningsgrad är svårbedömda men vi uppskattar att lagförslaget skulle leda till en ökad kostnad om 21,50 SEK per kilo plast för att öka återvinningsgraden med 39 %, från FTI:s plaståtervinningsgrad om 38,4 % till 77 % som uppnåddes för små PET-flaskor i retursystemet (2014 års data). Arla Foods menar att kostnadsökningen för att nå denna ökade återvinningsgrad är oacceptabelt hög och motsätter sig därför lagändringen i sin nuvarande form.

Marknadseffekter

En fem gånger så hög kostnad för att hantera Arla Foods plastflaskor i retursystemet jämfört med återvinningsystemet kan inte bäras av företaget utan kommer att leda till en prisökning i kundled. Detta genererar troligen en kostnadsökning i konsumentled. Inom Arla Foods är vi bekymrade över att en

sådan prissignal skulle kunna resultera i en konsumtionsförändring hos konsumenterna som inte är önskvärd ur hälsoperspektiv. De produkter som skulle beröras består till övervägande del av mellanmål som är mer näringsrika och hälsosamma än drycker med tomma kalorier, som läsk. En ytterligare prisdifferens riskerar att leda till att våra produkter väljs bort till förmål för mindre hälsosamma alternativ.

Slutsats

Arla Foods menar att konsekvensanalysen av ett förändrat regelverk avseende retursystemet för dryckesförpackningar i Sverige behöver kompletteras på en rad punkter för att säkerställa att en eventuell förändring av lagstiftningen är väl underbyggd och kommer att resultera i en ökad kostnadseffektiv materialåtervinning. Arla Foods menar att förslaget om lagändring i sin nuvarande form innebär en oacceptabel lösning då Returpack ägs av bryggeri- och detaljhandeln och Arla Foods inte har någon möjlighet att påverka systemet. Vidare innebär den föreslagna lagändringen i sin nuvarande form en oacceptabelt hög kostnadsökning. Arla Foods motsätter sig därför ändringen.

För frågor och vid behov av kompletterande material, vänligen kontakta:
Anna-Karin Modin-Edman, sustainability manager Arla Foods, direktnummer 08-789 59 65, anna-karin.modin-edman@arlafoods.com.

Med vänlig hälsning,

Anna-Karin Modin Edman
Arla Foods AB